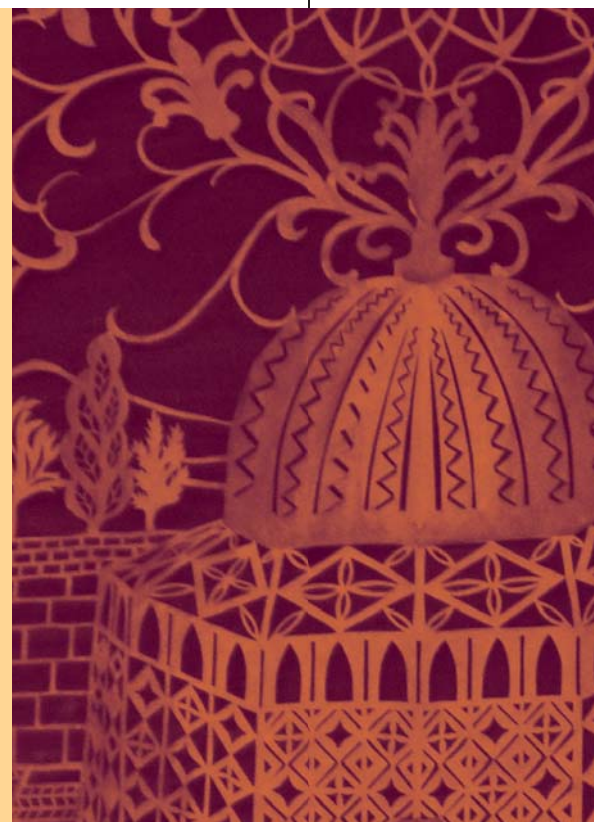

FORUM DIALOGU MIĘDZY NARODAMI

www.dialog.org.pl

Dyplomacja Dialogu

Przez wspólną historię do współczesnej Polski

Polaków i mieszkających za granicą Żydów przez lata dzieliła odległość, ale też osobna pamięć. Trudna wspólna historia jest często bardzo różnie pamiętana. Od wielu lat **FORUM DIALOGU MIĘDZY NARODAMI** stara się zbliżyć ich ze sobą, nakłonić do spotkania i rozmowy. Pozwala im uwierzyć, że są możliwe lepsze relacje i wspólna przyszłość.

“ Jeśli chcecie zobaczyć, co nowa Polska myśli, czuje i jak zachowuje się wobec swoich Żydów, przyjedźcie do Polski. Będziecie zaskoczeni i głęboko poruszeni. Zrozumiecie, co znaczy być Żydem w XXI wieku, w sposób, w jaki nigdy wcześniej nie myśleliście o swojej żydowskiej tożsamości. ”

SAM LIPSKI, dyrektor wykonawczy, The Pratt Foundation, uczestnik wizyty studyjnej FORUM w 2011 roku

FORUM DIALOGU MIĘDZY NARODAMI od kilkunastu lat ściśle współpracuje z AMERICAN JEWISH COMMITTEE. Ta wieloletnia współpraca jest efektem unikatowego partnerstwa między polską organizacją pozarządową i żydowską organizacją w Stanach Zjednoczonych. Polsko-Żydowski Program Wymiany, prowadzony przez obie organizacje przy współpracy polskiego MINISTERSTWA SPRAW ZAGRANICZNYCH, odbywa się już od ponad piętnastu lat.

Współpraca z American Jewish Committee

FORUM i AJC nie tylko prowadzą wymianę liderów opinii publicznej, ale również przygotowały wspólną książkę *Trudne pytania w dialogu polsko-żydowskim* (2006). FORUM jest też jedynym partnerem AJC w Polsce w programie stażowym AJC Goldman Fellowship. W ramach tego prestiżowego stypendium uzdolnieni żydowscy studenci co roku mają szansę współpracować przy projektach FORUM, stając się w efekcie ambasadorami dialogu.

W 2010 roku Polsko-Żydowski Program Wymiany prowadzony przez obie organizacje obchodził swoje piętnastolecie. Na zorganizowanej wspólnie z MINISTERSTWEM SPRAW ZAGRANICZNYCH 14 lutego 2010 roku uroczystości nie zabrakło ministrów, członków korpusu dyplomatycznego, naukowców, dziennikarzy, przedstawicieli najważniejszych organizacji zajmujących się problematyką polsko-żydowską oraz, oczywiście, uczestników Polsko-Żydowskiego Programu Wymiany, których liczba w Polsce sięga już 150 osób. MINISTER WŁADYSŁAW BARTOSZEWSKI, przemawiając podczas uroczystości, zwrócił uwagę, jak ważne jest budowanie wzajemnego zrozumienia nie tylko na poziomie politycznym i dyplomatycznym, ale również w relacjach międzyludzkich.

Ponownie FORUM DIALOGU MIĘDZY NARODAMI miało przyjemność gościć dyrektora wykonawczego AMERICAN JEWISH COMMITTEE Davida Harrisa 9 lutego 2012 roku. W spotkaniu wzięli udział uczestnicy poprzednich edycji programu wymiany oraz współpracownicy i przyjaciele FORUM. Zwracając się do uczestników spotkania, David Harris wrócił pamięcią do 1989 roku, jako początku nowej ery w relacjach polsko-żydowskich, i wspominał o udziale AJC w budowaniu mostów między Polską i USA oraz ich poparciu dążenia Polski do przystąpienia do NATO.

“Chciałbym podziękować Forum za wieloletnią współpracę nad ziszczeniem naszego marzenia. Dwie organizacje wspólnie tworzą nowy rozdział w historii, nową grupę wsparcia dla polsko-żydowskiego, polsko-amerykańskiego oraz polsko-izraelskiego dialogu, przyjaźni i współpracy. Ogromnie cenimy sobie to partnerstwo i wierzymy, że nigdy nie ustaniemy w naszej drodze ku realizacji wspólnych celów.”

DAVID A. HARRIS, dyrektor wykonawczy American Jewish Committee, podczas spotkania z uczestnikami Polsko-Żydowskiego Programu Wymiany, 9 lutego 2012 roku

Odbywający się od ponad piętnastu lat elitarny Polsko-Żydowski Program Wymiany jest jedynym programem wymiany pomiędzy polską organizacją pozarządową a ważną amerykańską organizacją żydowską.

Polsko-Żydowski Program Wymiany jest prowadzony przez fundację FORUM DIALOGU MIĘDZY NARODAMI wspólnie z jedną z najważniejszych organizacji żydowskich w Stanach Zjednoczonych – AMERICAN JEWISH COMMITTEE, przy współpracy z polskim MINISTERSTWEM SPRAW ZAGRANICZNYCH. W jego ramach co roku grupa opiniotwórczych, wyróżniających się w swoich dziedzinach Polaków jedzie do USA, w Polsce zaś gościmy delegację członków zarządów poszczególnych oddziałów AJC.

Polsko-Żydowski Program Wymiany

Program stanowi niepowtarzalną okazję dla przedstawicieli polskich środowisk opiniotwórczych – dziennikarzy, naukowców, artystów, biznesmenów i liderów organizacji pozarządowych, żeby poznać AMERICAN JEWISH COMMITTEE, specyfikę jego działania, a co najważniejsze – spojrzeć na stosunki polsko-żydowskie z perspektywy amerykańskich Żydów. Podczas tygodniowego pobytu w USA delegacja odwiedza Waszyngton, Chicago i Nowy Jork. Uczestnicy spotykają polityków i działaczy żydowskich organizacji w ich biurach, ale też są goszczeni w ich domach.

“Bardzo polecam ten wyjazd, jest bardzo zróżnicowany. Można się naprawdę wiele rzeczy dowiedzieć. Dla ludzi takich jak ja, którzy zajmują się polityką, relacjami Sejmu z organizacjami społecznymi, ten wyjazd jest kopalnią wiedzy, na przykład o tym, jak prowadzić prawdziwy lobbing w ramach promowania swoich interesów. Można się wiele dowiedzieć o odczuciach Żydów mieszkających w Stanach Zjednoczonych, a przez to nauczyć się tolerancji wobec tych, którzy czasem postrzegają nas niechętnie. Naszym zadaniem może stać się to, żeby nas zaczęli lubić i rozumieć.”

KATARZYNA KOLENDA-ZALESKA, dziennikarka TVN 24, uczestniczka programu w 2009 r.

“ Byłem pod wrażeniem zainteresowania współczesnych Polaków żydowską historią. Będę entuzjastycznie namawiał do wyjazdów do Polski i dzielił się ze znajomymi w Stanach Zjednoczonych moimi pozytywnymi wrażeniami z tej podróży.”

BRUCE LANE, członek the National Board of Governors of the American Jewish Committee, uczestnik programu w 2011 r.

“Dlaczego warto pojechać? Po angielsku powiedziałbym, że to jest *life changer*. Warto pojechać dla ludzi, którzy są w grupie, warto pojechać, żeby pogadać o problemach, które są ważne, o problemach między Polakami a Żydami. Warto pojechać, bo ci ludzie, którzy tam jadą, są potem w stanie coś w sprawie tych problemów zrobić.”

PAWEŁ CIACEK, dyrektor w Millward-Brown SMG/KRC

Przygotowując wizyty członków AMERICAN JEWISH COMMITTEE w Polsce, FORUM nie zapomina o trudnej historii. Jednocześnie program tych wizyt koncentruje się na relacjach między Polską a Izraelem, najnowszych debatach o relacjach polsko-żydowskich i tym, jak te tematy obecne są w polskiej debacie publicznej i jak wpływają na kulturę.

Dzięki temu programowi zarówno w Polsce, jak i w Stanach Zjednoczonych tworzymy środowisko liderów opinii publicznej, dla których dialog polsko-żydowski jest ważny.

“Istota tego wyjazdu to istota spotkania z ludźmi, których wiążą z Polską bardzo szczególne więzi. Zupełnie inaczej po tej podróży patrzy się na Polskę, na nasz wspólny, jeżeli chodzi o tradycję, kraj.”

JAN DWORAK, prezes Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, uczestnik programu w 2010 r.

Udział w Polsko-Żydowskim Programie Wymiany dla wielu jego uczestników staje się początkiem zaangażowania w dialog polsko-żydowski. Polscy uczestnicy wymiany przez ostatnie lata zbudowali wokół FORUM silne środowisko. Angażują się w realizację programów edukacyjnych FORUM i sami rozwijają swoją wiedzę o historii i relacjach polsko-żydowskich na organizowanych przez FORUM spotkaniach.

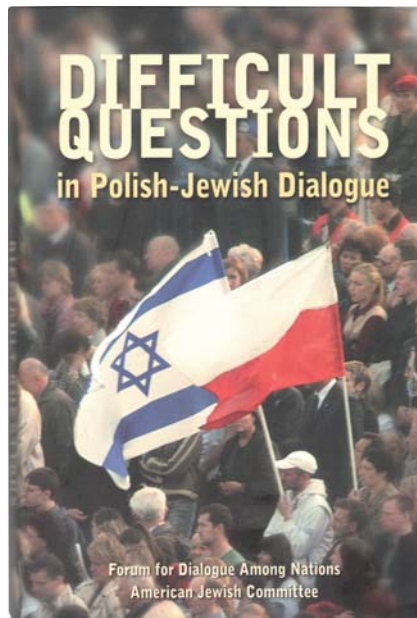

“ Forum Dialogu stworzyło niezwykle środowisko tutaj w Polsce. My wszyscy, którzy byliśmy na tej wyprawie do Stanów, w dalszym ciągu jesteśmy ze sobą w kontakcie i choć zajmujemy się bardzo różnymi rzeczami, stworzyliśmy pewne środowisko. To środowisko jest ciekawe i ważne. Poza tym, choć do Stanów każdy może pojechać za własne pieniądze, to rzadko kto ma okazję zobaczyć je od strony wielkiej organizacji żydowskiej. Po prostu nie sposób wykupić takiej „wycieczki”. ”

MIKOŁAJ LIZUT, dyrektor Radia ROXY FM, uczestnik programu w 2009 r.

Polscy uczestnicy programu wymiany często spotykają się z delegacjami amerykańskich Żydów, które FORUM gości. Podejmują ich w swoich domach i organizują większe przyjęcia, które służą integracji polskich i żydowskich liderów opinii publicznej. Dzięki tym spotkaniom polsko-żydowska wymiana, w której brali udział trwa.

„Postanowiliśmy dowiedzieć się, co najbardziej utrudnia porozumienie młodym Polakom i Żydom. Z własnego doświadczenia wiedzieliśmy, że wiele jest „trudnych pytań”, na które chcemy znać odpowiedź. Zwykle jednak boimy się je zadać — gdyż boimy się, że nawet ich wypowiedzenie może urazić drugą stronę. Gdy pytania te padają w trakcie spotkań polsko-żydowskich, dochodzi do otwartych sporów: niektórzy obrażają się, inni płaczą” — tłumaczą we wstępie redaktorzy książki *Trudne pytania w dialogu polsko-żydowskim*.

Książka *Trudne pytania w dialogu polsko-żydowskim* (www.trudnepytania.org) powstała dzięki współpracy FORUM DIALOGU MIĘDZY NARODAMI oraz AMERICAN JEWISH COMMITTEE. Jako pierwsza w Polsce buduje mosty porozumienia pomiędzy polskim i żydowskim sposobem postrzegania świata. Historia, której uczy się w szkole młody amerykański Żyd czy Izraelczyk, jest inna niż ta, którą poznaje Polak. *Trudne pytania* chcą pokazać punkt widzenia obu stron.

Trudne pytania w dialogu polsko-żydowskim

“Twórcom Trudnych pytań należy się przede wszystkim podziękowanie. I obietnica trzymania kciuków, by książka znalazła jak najwięcej czytelników. Nie tylko wśród ludzi młodych.”

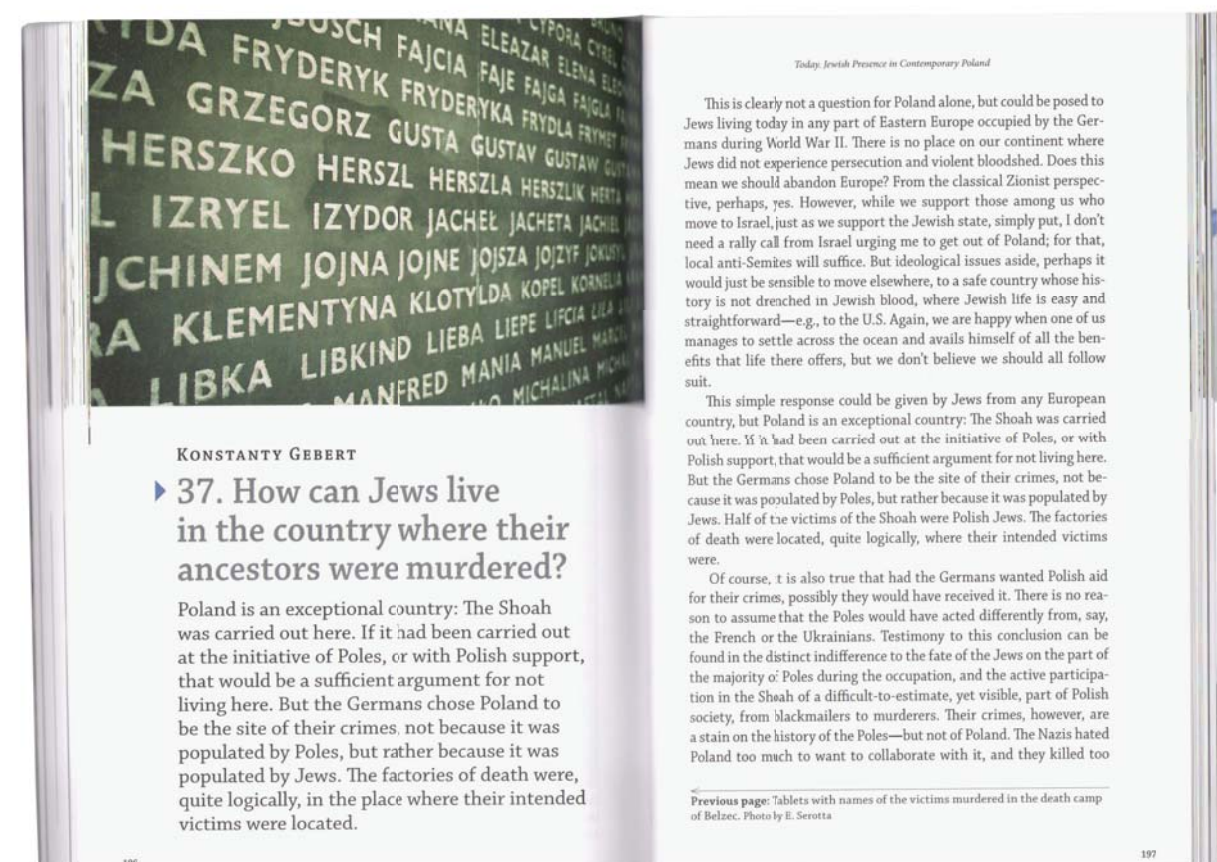
PAWEŁ SMOLEŃSKI, „Gazeta Wyborcza”, 13 lutego 2007

Praca nad książką rozpoczęła się od przeprowadzenia ponad tysiąca ankiet w Polsce, USA, Izraelu, Kanadzie, Australii. Młodzi Polacy i Żydzi wymienili w nich pytania dotyczące przeszłości, teraźniejszości i przyszłości, które wydają im się najbardziej drażliwe. Młódzież pytała między innymi, skąd się wzięli Żydzi w Polsce. Dlaczego Polacy zgodzili się na budowę obozów koncentracyjnych w swoim sąsiedztwie? Dlaczego Izrael ostrzeliwuje dzielnice ludności cywilnej?

Redaktorzy książki wybrali z nich pięćdziesiąt najważniejszych, a odpowiedzi udzielili eksperci stosunków polsko-żydowskich. Na kartach *Trudnych pytań* spotykają się autorytety tej miary co Władysław Bartoszewski, Israel Gutman, Leszek Kołakowski, Shlomo Avineri, Antony Polonsky.

“Chcemy tą publikacją zwrócić uwagę na dwie kluczowe sprawy. Po pierwsze, że temat stosunków między Polakami a Żydami jest niezmiernie ważny nie tylko ze względu na przeszłość, ale też ze względu na budowanie przyszłości. Po drugie, że stosunki te były nieraz bardzo trudne. Głęboko jednak wierzymy, że zamiast pomijać je milczeniem bądź zagadywać, powinniśmy mówić o nich mądrze i konstruktywnie. Książka ta stanowi taką próbę.”

DAVID A. HARRIS, dyrektor wykonawczy American Jewish Committee (we wstępie do książki)

Friends of the Forum

Spośród uczestników delegacji i wizyt studyjnych organizowanych przez FORUM powstała grupa ludzi, którym zależy na poprawie relacji polsko-żydowskich i którzy zaangażowali się w rozmaite służące temu przedsięwzięcia w swoich środowiskach.

“Jest bardzo ważne dla przyszłych relacji między Polakami a Żydami, żeby oba narody zobaczyły Polskę jako kraj, gdzie Żydzi żyli setki lat, tworząc bogatą kulturę. To życie zostało zniszczone przez sześć lat piekła Zagłady, a następnie przez władze komunistyczne po II wojnie światowej. Jednakże życie żydowskie w Polsce odradza się i Żydzi powinni doświadczyć pozytywnej energii tego odrodzenia.”

NANCY CIVIN, członek Zarządu Friends of the Forum, Baltimore

Bazując na ich zaangażowaniu, w 2007 roku powstało Friends of the Forum. Friends of the Forum jest zarejestrowaną w Stanach Zjednoczonych organizacją, która promuje dialog polsko-żydowski poprzez programy edukacyjne, publikacje, debaty i wymiany międzynarodowe skierowane dla Polaków i Żydów. Wspólnie z FORUM DIALOGU MIĘDZY NARODAMI i innymi organizacjami pozarządowymi Friends of the Forum działa na rzecz pojednania, łączącego 800-letnie wspólne historyczne doświadczenia Żydów i Polaków w Polsce z potrzebą dialogu, którą przynosi współczesność.

W 2007 i 2008 roku Friends of the Forum zorganizowało w wielu miastach w Stanach Zjednoczonych ponad trzydzieści spotkań promujących wydaną przez FORUM DIALOGU MIĘDZY NARODAMI książkę *Trudne pytania w dialogu polsko-żydowskim*. Spotkania odbyły się między innymi w Bostonie, Chicago, Detroit, Los Angeles, Nowym Jorku, San Francisco i Waszyngtonie.

“Zanim przyjechałem do Polski z wizytą organizowaną przez FORUM DIALOGU MIĘDZY NARODAMI, nigdy nie przypuszczałem, jak wiele z mojej własnej żydowskiej historii wiąże się z krajem moich przodków. Wróciłem z mojej pierwszej wizyty w Polsce z postanowieniem, że należy dać szansę Żydom i Polakom na poznanie wielowiekowej historii i kultury Żydów w Polsce przed Holokaustem i pozwolić im zbudować mosty porozumienia na przyszłość.”

MICHAEL ROSENBAUM, przewodniczący Friends of the Forum, Chicago

Od samego początku Friends of the Forum organizuje w Stanach Zjednoczonych rozmaite spotkania dotyczące Polski, polsko-żydowskiej historii i zmiany wzajemnych stosunków. Na zaproszenie Friends of the Forum Andrzej Folwarczny wielokrotnie spotykał się z członkami tej grupy i związanymi z nimi środowiskami, synagogami i uczelniami, między innymi na uniwersytetach Princeton i Stanford oraz w Park Avenue Synagogue w Nowym Jorku. W marcu 2012 w Los Angeles, Waszyngtonie, Bostonie i Chicago ponad 150 osób wzięło udział w zorganizowanych przez Friends of the Forum spotkaniach z zespołem FORUM DIALOGU MIĘDZY NARODAMI.

Główne ośrodki działania Friends of the Forum w Stanach Zjednoczonych:

Wizyty studyjne w Polsce

Amerykańscy Żydzi najczęściej patrzą na Polskę przez pryzmat tragicznych doświadczeń Holokaustu. Wizyta studyjna, na którą zaprasza ich FORUM DIALOGU MIĘDZY NARODAMI, otwiera ich oczy na zupełnie nieznaną rzeczywistość i – jak sami najczęściej mówią – kompletnie zmienia ich sposób patrzenia na Polskę.

FORUM DIALOGU MIĘDZY NARODAMI od 2006 roku organizuje we współpracy z MINISTERSTWEM SPRAW ZAGRANICZNYCH wizyty studyjne dla amerykańskich liderów żydowskich, pokazując im współczesną Polskę. Jest to obraz szczery – bez upiększeń, ale też bez kreślenia go czarnymi barwami. Do tej pory wzięło w nich udział ponad 140 osób.

Podczas wyjątkowej tygodniowej podróży FORUM organizuje spotkania z ekspertami zajmującymi się relacjami polsko-żydowskimi, między innymi dziennikarzami, politykami, naukowcami i biznesmenami. Z jednej strony uczestnicy wycieczki poznają dokładnie przeszłość, ale równocześnie dowiadują się o życiu współczesnej Polski i organizacjach zajmujących się rozwijaniem relacji polsko-żydowskich. Słyszają o odradzającym się w Polsce życiu żydowskim od

“Przyjechałam do Polski nie wiedząc zupełnie czego się spodziewać. Polska nie zawsze miała dobrą reputację w sprawach żydowskich. Byłam bardzo zaskoczona słysząc historię z punktu widzenia Polaków. Ludzie, których przedstawiło nam Forum zmienili moją opinię o Polsce.”

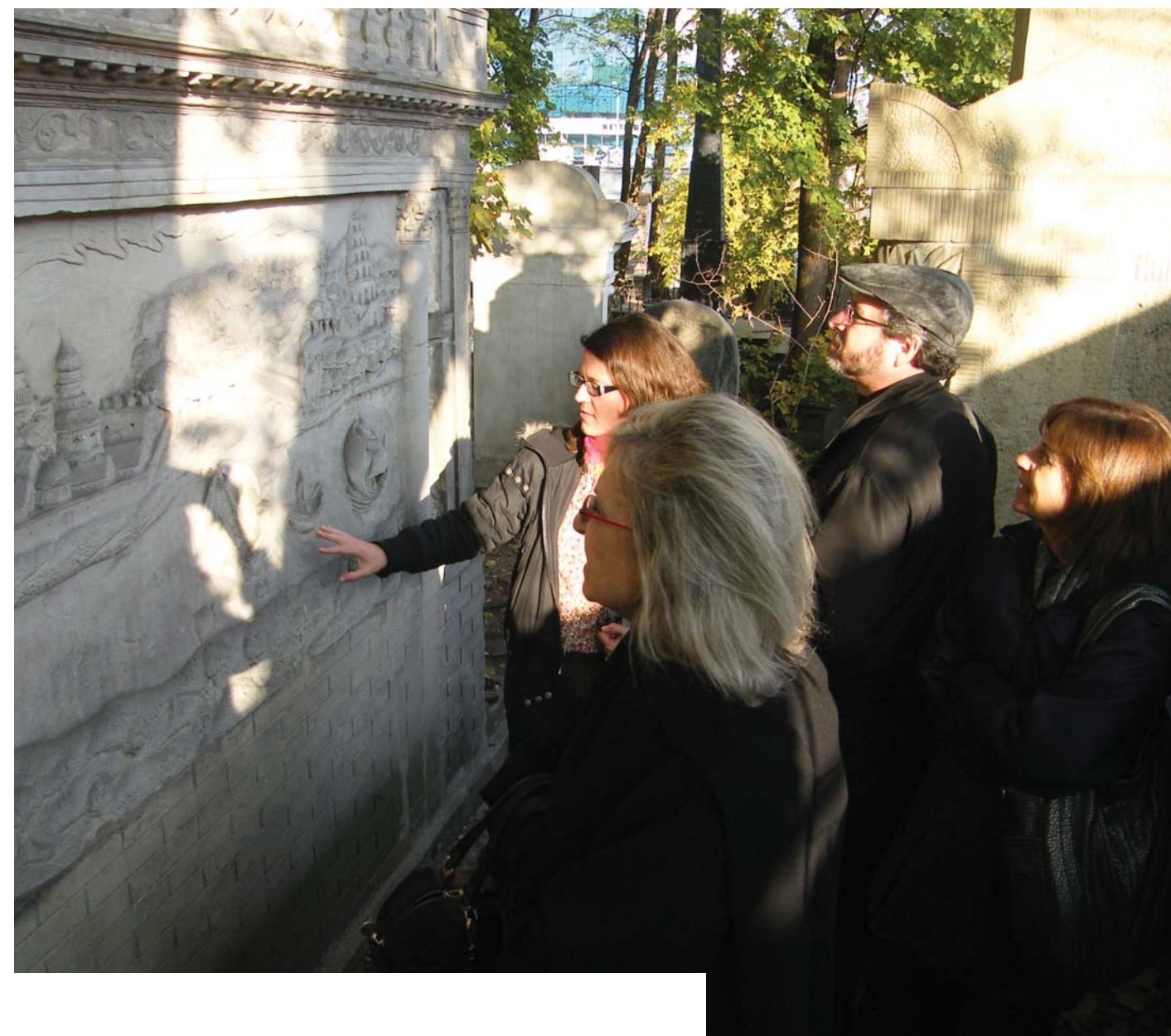
BETH MOSKOVITZ, Lay Leader in the Boston Jewish Community, uczestniczka wizyty studyjnej w 2011 roku

„Długo trzeba było czekać na dialog polsko-żydowski, a mamy o czym rozmawiać.”

ZEV YAROSLAVSKY, Przewodniczący, Board of Supervisors, County of Lost Angeles, uczestnik programu w 2007 roku

przywódców żydowskiej społeczności i odwiedzają miejsca ważne dla żydowskiej historii w Polsce. Jak stwierdziła jedna z uczestniczek: „Zawsze mówimy, że odwiedzają się bardziej ludzie niż miejsca, a ludzie, których poznałam dzięki FORUM, naprawdę zmienili moje zdanie o Polsce”.

Odkąd FORUM zaczęło prowadzić na polskiej prowincji edukację młodzieży szkolnej na temat żydowskiej historii, integralną częścią każdej wizyty studyjnej jest spotkanie w szkole, w której realizowany jest program Szkoła Dialogu. Goście mogą na własne oczy zobaczyć, jak zmienia się polska rzeczywistość nawet w tak małych miejscowościach. Uczniowie zabierają amerykańskich gości na samodzielnie przygotowaną wycieczkę, dzieląc się tym, czego dowiedzieli się o historii żydowskiej swoich miejscowości. Opoprowadzając po cmentarzu i pokazując budynki, uczniowie opowiadają o losach Żydów, którzy współtworzyli ich miejscowość, często przywołując konkretne osoby, rodziny

i wydarzenia. Spotkanie z młodzieżą, która odkryła i upamiętnia żydowską przeszłość swoich miejscowości, jest dla większości uczestników jednym z najważniejszych punktów wizyty w Polsce, ponieważ pozwala im dotknąć nowej rzeczywistości.

Podczas wizyt studyjnych amerykańscy liderzy żydowscy odkrywają współczesną Polskę, poznają jej uczciwy i kompletny obraz. Dzięki tej inicjatywie Polacy i Żydzi spotykają się, poznają i otwierają nowy rozdział relacji polsko-żydowskich.

Co by się stało, gdyby Żydzi, których rodziny pochodzą z waszego miasteczka, odwiedzili je pewnego dnia? Gdyby chcieli zobaczyć miasto, swój cmentarz, synagogę? Moglibyście im pomóc, oprowadzić, opowiedzieć o tych miejscach? To hipotetyczne pytanie zadajemy uczniom biorącym udział w warsztatach w ramach programu Szkoła Dialogu.

Odkrywanie miejsc, odkrywanie ludzi

Szkoła Dialogu to program edukacyjny stworzony i prowadzony przez Fundację FORUM DIALOGU MIĘDZY NARODAMI. Jego celem jest poszerzanie wiedzy młodych ludzi na temat wielowiekowej obecności Żydów w Polsce oraz ich wkładu w rozwój społeczny, kulturalny i gospodarczy naszego kraju. W ramach programu młodzież pod kierunkiem trenerów FORUM odkrywa historię przedwojennej ludności żydowskiej w swojej miejscowości oraz samodzielnie przygotowuje projekt, który ma na celu jej upamiętnienie.

Coraz częściej pytanie o wizytę potomków mieszkających tu niegdyś Żydów nie jest tylko hipotetyczne. W 2011 r. Szkoły Dialogu w Radomiu, Kutnie, Sławatyczach, Ulanowie i Wąchocku miały okazję gościć potomków dawnych żydowskich mieszkańców. Doświadczenie takiego spotkania wykracza daleko poza rozmowę o przeszłości i buduje fundament bliskich relacji polsko-żydowskich.

W **RADOMIU** ambasador Stanów Zjednoczonych w Republice Czeskiej, NORMAN EISEN, odwiedził liceum im. Mikołaja Kopernika. Uczniowie Szkoły Dialogu oprowadzili ambasadora, jego rodzinę oraz Lee Feinsteina, ambasadora Stanów Zjednoczonych w Polsce, odkrywając przed nimi dzieje żydowskiego Radomia.

W **SŁAWATYCZACH** z uczniami miejscowego gimnazjum, którzy rozpoczynali program Szkoła Dialogu spotkał się ALAN METNICK, członek stowarzyszenia zrzeszającego potomków Żydów z tego miasteczka.

IRENE PLETKA, założycielka i prezes Kronhill Pletka Foundation, odwiedziła związane z jej rodziną **KUTNO**. Dla młodzieży z miejscowego liceum oprowadzenie jej po mieście śladami społeczności żydowskiej stało się prawdziwą lekcją polsko-żydowskiego dialogu.

W **ULANOWIE** CHERYL FISHBEIN, członek zarządu Jewish Community Relations Council of NYC, została powitana pieśnią flisaków i opowiedziała młodzieży o swojej rodzinie, między innymi o dziadku, który miał dużą firmę flisacką. Wspólny spacer po miasteczku zwieńczony został odmówieniem kadiszu na miejscowym cmentarzu.

Dwóch ortodoksyjnych rabinów z Izraela odwiedziło gimnazjum w **WĄCHOCKU** i wraz z uczniami wybrało się na cmentarz. Rabini tłumaczyli młodzieży zwyczaje związane ze śmiercią i pochówkiem, słuchając jednocześnie, czego uczniowie dowiedzieli się o żydowskiej historii swojego miasteczka. Swoje spotkanie w Wąchocku opisali w artykule opublikowanym przez ortodoksyjny izraelski dziennik Ha-Modia.

Artykuł o spotkaniu z uczniami z Wąchocka, który ukazał się w ortodoksyjnym izraelskim dzienniku Ha-Modia

Współpraca z Departamentem Stanu USA

W dniach 25 marca – 3 kwietnia 2012 roku miała miejsce wizyta pięcioosobowej delegacji FORUM w Stanach Zjednoczonych.

W ramach grantu Departamentu Stanu USA delegacja odwiedziła kluczowe amerykańskie instytucje: YIVO INSTITUTE FOR JEWISH RESEARCH w Nowym Jorku, FACING HISTORY AND OURSELVES z główną siedzibą w Bostonie, US HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM w Waszyngtonie oraz ILLINOIS HOLOCAUST MUSEUM & EDUCATIONAL CENTER w Skokie.

Te spotkania miały służyć rozwojowi programu edukacyjnego Szkoła Dialogu, ale także rozpoczęciu współpracy nad nowymi projektami, które pozwolą zbliżyć edukatorów i uczniów z Polski i Stanów Zjednoczonych i wzajemnie poznawać bogactwo polsko-żydowskiej historii oraz budować przyszłość wzajemnych relacji.

W intensywnym programie wizyty znalazły się m.in. spotkania z Jonathanem Brentem, dyrektorem wykonawczym YIVO INSTITUTE FOR JEWISH RESEARCH, Markiem Skvirskym, wiceprezesem FACING HISTORY AND OURSELVES, Sarą J. Bloomfield, dyrektorem wykonawczym, oraz Jackiem Nowakowskim, dyrektorem zbiorów waszyngtońskiego MUZEUM HOLOKAUSTU, a także z Noreen B. Brand, dyrektor działu edukacji w ILLINOIS HOLOCAUST MUSEUM & EDUCATIONAL CENTER w Skokie.

Współpraca z polską dyplomacją

Pracując z amerykańskimi Żydami i żydowskimi organizacjami w Stanach Zjednoczonych, FORUM DIALOGU MIĘDZY NARODAMI od lat wspiera wysiłki polskiej dyplomacji w sprawach polsko-żydowskich. Po publikacji książki *Trudne pytania* konsulat RP w Nowym Jorku zorganizował jej promocję z DAVIDEM A. HARRISEM, dyrektorem AMERICAN JEWISH COMMITTEE. W ramach promocji książki ambasada w Waszyngtonie urządziła dyskusję panelową z udziałem JANUSZA REITERA, ANDY'EGO BAKERA z AJC, MACIEJA KOZŁOWSKIEGO i ANDRZEJA FOLWARCZNEGO. W każdym z tych spotkań brało udział ponad sto pięćdziesiąt osób.

W dniach 3–7 kwietnia 2005 roku gościli w Polsce dwaj amerykańscy rabini: Ronald Brown oraz Ytzhak Cohen. Ich wizytę przygotowało FORUM DIALOGU MIĘDZY NARODAMI we współpracy z amerykańską organizacją Bridges of Tolerance and Understanding przy wsparciu MINISTERSTWA SPRAW ZAGRANICZNYCH RP. Goście odwiedzili Warszawę, Kraków i Lublin, gdzie odbyli wiele spotkań z młodzieżą studencką i licealną, a także przedstawicielami społeczności żydowskiej i organizacji zajmujących się dialogiem między chrześcijanami a Żydami.

W listopadzie 2008 roku SKIRBALL CULTURAL CENTER z Los Angeles we współpracy z Instytutem Polskim w Nowym Jorku zaprosiło Andrzeja Folwarcznego do wygłoszenia wykładu na temat relacji polsko-żydowskich. Spotkanie to towarzyszyło wystawie *A blessing to one another. Pope John Paul II & the Jewish people*, poświęconej wpływowi papieża Jana Pawła II na poprawę relacji chrześcijańsko-żydowskich.

FORUM DIALOGU MIĘDZY NARODAMI współpracowało również z placówkami dyplomatycznymi przy organizacji wizyt studyjnych grup żydowskich. W 2007 i 2008 roku FORUM wraz z Konsulatem Polskim w Los Angeles organizowało wizyty w Polsce liderów społeczności żydowskiej z Kalifornii. Z kolei w marcu 2009 roku FORUM DIALOGU MIĘDZY NARODAMI, wraz z AMERICAN JEWISH COMMITTEE, MINISTERSTWEM SPRAW ZAGRANICZNYCH i przy współpracy Konsulatu Polskiego w Nowym Jorku, zorganizowało wizytę studyjną dla 10 studentów żydowskich z najlepszych amerykańskich uczelni, m.in. Columbia University, Jewish Theological Seminary, Princeton University, Tufts University and New York University.

Artykuł Jane Ulman, uczestniczki wizyty studyjnej w 2007 roku, który ukazał się w The Jewish Journal of Greater Los Angeles (czerwiec 2007)

Te wizyty miały przybliżyć amerykańskim Żydom, zarówno liderom, jak i studentom, historię stosunków polsko-żydowskich, jak również ich obecny stan. Program dał uczestnikom możliwość spotkania z najwybitniejszymi dziennikarzami, naukowcami, politykami i przedstawicielami społeczności żydowskiej. Dla wielu uczestników była to pierwsza podróż do kraju, z którego często pochodzą ich przodkowie, mieli zatem okazję poznać lepiej swoje korzenie oraz skonfrontować swoje wyobrażenia na temat Polski z rzeczywistością.

W kwietniu 2009 roku FORUM DIALOGU MIĘDZY NARODAMI włączyło się w przygotowanie wizyty delegacji Sprawiedliwych Wśród Narodów Świata i Dzieci Holokaustu w Stanach Zjednoczonych. Andrzej Folwarczny towarzyszył delegacji, a członkowie Friends of the Forum zorganizowali spotkania z delegacją w Lesley Heller Gallery w Nowym Jorku oraz w Waszyngtonie w kancelarii prawnej MARKA BRZEZIŃSKIEGO, który obecnie jest ambasadorem USA w Szwecji.

“Wizyta w Polsce była niezwykle inspirującym doświadczeniem. Dobrze przygotowany program ukazał nam Polskę z perspektywy Polaków, pozwalając na pełniejsze i dokładniejsze zrozumienie historii i kultury tego kraju. Podczas programu sami mogliśmy wyciągać wnioski dotyczące Polski, natomiast organizatorzy zadbali o to, byśmy mieli odpowiednie zaplecze w postaci materiałów i spotkań z ekspertami, które zmaksymalizowały wartość naszego pobytu. Doceniam gościnność Polaków, z którymi mieliśmy okazję podróżować i dzielić się doświadczeniami. Była to dla mnie okazja zapoznania się zarówno z moją osobistą historią, jak i z historią Żydów w Polsce.”

ELI LIPMEN, Los Angeles, uczestnik wizyty studyjnej studentów w 2009 roku

An Evening of Hope:

Jewish Revival in Poland

Wednesday, May 26th at Valley Beth Shalom at 7:00 p.m.

Valley Beth Shalom, The Schulweis Institute and the Consul General of the Republic of Poland, Los Angeles invite you to an evening of exploration, education and enlightening discussion.

Valley Beth Shalom **Rabbi Ed Feinstein** and **Harold M. Schulweis** invite you to hear personal testimony from two special guests arriving from Poland:

- Andrzej Folwarczny**, founder and president of the Forum for Dialogue among Nations, headquartered in Warsaw, and former member of the Polish Parliament
- Rabbi Burt Schuman**, the American Reform rabbi who now heads Beit Wanzawa, Poland's liberal Jewish synagogue

We are honored to include:

- Joanna Kotinska-Frybes**, Consul General of the Republic of Poland, Los Angeles
- Gosia Szymanska**, who, living in Lodz, Poland, discovered her Jewish roots at age 12 and went on to embrace Judaism both personally and professionally

The evening will also feature footage from 2009's historic Cantor's Assembly concert tour to Poland, with more than 100 cantors from around the world, led by Stephen S. Wise **Cantor Nate Lam**.

Additionally, there will be a photographic exhibit titled **Polish Heroes: Those Who Rescued Jews**, documenting righteous Gentiles who risked their safety to save lives.

Refreshments provided by the Polish Consulate.

This event is FREE OF CHARGE

Joeef Mirvis in his Army uniform, with the rescued Wolf Eglander 1945.

The Mike family: Pavel & Karolina, with Stefan & his sisters Maria & Genowefa, prewar photograph.

15739 VENTURA BLVD. (818) 788-6000
Encino, California 91436 www.valbesh.com

W maju 2010 roku, dzięki uprzejmości Konsulatu Generalnego RP w Los Angeles, Andrzej Folwarczny, prezes FORUM DIALOGU MIĘDZY NARODAMI, był jednym z głównych gości, a zarazem prelegentów podczas spotkania podejmującego temat współczesnego życia żydowskiego w Polsce zorganizowanego przez kongregację Valley Beth Shalom we współpracy z Instytutem Harolda Schulweissa w Encino, niedaleko Los Angeles. Wydarzenie „An Evening of Hope: Jewish Revival in Poland” (Wieczór nadziei: żydowskie odrodzenie w Polsce) zgromadziło w synagodze około czterystu osób, które miały okazji wysłuchać dyskusji na temat relacji polsko-żydowskich i odrodzenia życia żydowskiego w Polsce.

Również w maju 2010 roku Andrzej Folwarczny uczestniczył w seminarium „Poland: A Jewish matter”, które odbyło się w Jewish Museum w Londynie w ramach sezonu kultury polskiej „Polska! Year”. Andrzej Folwarczny w swoim wystąpieniu tłumaczył, jak wizyty w Polsce mogą stać się sposobem budowania relacji między Polakami a Żydami.

Andrzej Folwarczny

Prezes

Założyciel i prezes Fundacji FORUM DIALOGU MIĘDZY NARODAMI, były poseł na Sejm RP i Przewodniczący Polsko-Izraelskiej Grupy Parlamentarnej. Były wiceprezes Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Izraelskiej. Współredaktor książki *Trudne pytania w dialogu polsko-żydowskim* opublikowanej we współpracy z American Jewish Committee.

Dr Michał Bilewicz

Wiceprezes

Psycholog społeczny. Adiunkt na Wydziale Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego. Stypendysta Fullbrighta oraz Oxford Center for Hebrew and Jewish Studies. Koordynator Centrum Badań nad Uprzedzeniami na Uniwersytecie Warszawskim. Współredaktor książek *Trudne pytania w dialogu polsko-żydowskim* (2006) oraz *Żydzi i komunizm* (2000). W swoich badaniach koncentruje się na problematyce uprzedzeń, konfliktu międzygrupowego, antysemizmu i dehumanizacji.

Zuzanna Radzik

Członek Zarządu

Teolożka. Studiowała na Papieskim Wydziale Teologicznym w Warszawie i na Uniwersytecie Hebrajskim w Jerozolimie. Obecnie doktorantka w Instytucie Sławistyki Polskiej Akademii Nauk. Stale współpracuje z „Tygodnikiem Powszechnym” gdzie debiutowała publikując głośny artykuł pt. „Piwnice wciąż gniją”, który przyczynił się do zamknięcia antysemitkiej księgarni „Antyk”.

OD LEWEJ DO PRAWEJ: Monika Kozuń, Michał Bilewicz, Andrzej Folwarczny, Zuzanna Radzik, Mateusz Hładki, Agnieszka Markiewicz i Jakub Petelewicz (nieobecny na zdjęciu)

Agnieszka Markiewicz

Dyrektor ds. Programowych

Socjolog, studiowała na Goergtown University oraz Uniwersytecie Warszawskim gdzie obroniła pracę magisterską pod tytułem „Tożsamość złożona młodych Polaków pochodzenia żydowskiego”. Wcześniej pracowała w Instytucie Adama Mickiewicza jako sekretarz „Roku Polskiego w Izraelu”.

Jakub Petelewicz

Dyrektor Edukacyjny

Historyk, współzałożyciel, członek i sekretarz naukowy Centrum Badań nad Zagładą Żydów IFiS PAN. Sekretarz redakcji rocznika naukowego „Zagłada Żydów. Studia i Materiały.” Zajmuje się badaniem Zagłady i relacji polsko-żydowskich.

Monika Kozuń

Koordynator projektów

Kierownik projektów i edukatorka młodzieży w zakresie praw człowieka i rozwoju globalnego. Wcześniej współpracowała z Fundacją Humanity in Action Polska i Polską Akcją Humanitarną. W ramach HIA Grassroot Activism Fellowship odbyła staż w Jewish Community Relations Council w San Francisco, USA.

Mateusz Hładki

Koordynator Programu Edukacyjnego

Student Etnologii i Antropologii Kultury na Uniwersytecie Warszawskim. Od czasu liceum zaangażowany w działania Amnesty International Poland. Od 2005 był członkiem zarządu w tej organizacji, a w 2011 został jej prezesem.

Uczestnicy wizyty studyjnej podczas spotkania z uczniami z Chęcín, biorącymi udział w prowadzonym przez FORUM programie edukacyjnym Szkoła Dialogu

“FORUM DIALOGU MIĘDZY NARODAMI od lat umożliwia Polakom i Żydom wzajemne poznanie się i zrozumienie ponad historycznymi podziałami. Tylko dzięki takim działaniom możemy otworzyć nowy rozdział we wzajemnych relacjach obu narodów.”

WŁADYSŁAW BARTOSZEWSKI, były Minister Spraw Zagranicznych RP, Sprawiedlwy Między Narodami, Honorowy Obywatel Państwa Izrael

Forum Dialogu Między Narodami

Fundacja Forum Dialogu Między Narodami jest organizacją pozarządową zajmującą się działalnością na rzecz zbliżenia pomiędzy Polakami a Żydami, przeciwdziałaniem przejawom antysemityzmu i ksenofobii, a także edukacją na rzecz tolerancji. Forum realizuje swoje cele poprzez seminaria, wystawy, publikacje i programy wymiany, skierowane do młodzieży i środowisk opiniotwórczych.

Zarząd

Andrzej Folwarczny, *Prezes*

Michał Bilewicz, *Wiceprezes*

Zuzanna Radzik, *Członek Zarządu*

Rada Fundacji

Henryk Wujec, *Przewodniczący*

Roman Kraczla

Andrzej Mochacki

Jarosław Nowakowski

Michał Pastuszka

www.dialog.org.pl

ZDJĘCIA: Ambasada USA, W. Radwański, J. Jaskółowski.